

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 1, ročník 14., vydané v marci 2026

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Wrocław. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD. (Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translitológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

doc. Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

OBCHÁZENÍ CEL: JAK ČÍNA VYUŽÍVÁ VIETNAM BĚHEM OBCHODNÍ VÁLKY S USA

EVADING TARIFFS: HOW CHINA IS USING VIETNAM DURING THE TRADE WAR WITH THE USA

Vache Zohrabyan, Lukáš Krabec ¹

Vache Zohrabyan na Obchodnom inštitúte Praha. Vo svojom výskume sa venuje problematike obchodnej vojny medzi USA a Čínou, presmerovaniu obchodu cez Vietnam a mechanizmom obchádzania ciel v globálnych hodnotových reťazcoch. Lukáš Krabec pôsobí na Obchodnom inštitúte Praha. V oblasti vzdelávania a zameriava sa na výučbu ekonomických predmetov, praktickú komunikáciu študentov v zahraničí a rozvoj finančnej gramotnosti prostredníctvom interaktívnych aktivít.

Vache Zohrabyan is at the Business Institute Prague. In his research, he focuses on the U.S.-China trade war, trade diversion through Vietnam, and the mechanisms of tariff evasion in global value chains. Lukáš Krabec works in the field of education and focuses on teaching economic subjects, practical communication for students abroad, and developing financial literacy through interactive activities.

Abstract

The study examines how Chinese-affiliated businesses have utilized Vietnam to lessen or get around American tariffs imposed amid the trade dispute between the United States and China. In order to differentiate between three primary mechanisms—legal trade diversion, actual manufacturing relocation, and illegal transshipment—it integrates trade statistics, foreign direct investment data, and current empirical investigations. According to the analysis, U.S. tariffs caused a significant jump in Vietnamese exports to the United States, a corresponding spike in Vietnamese imports from China, and a dramatic increase in Chinese foreign direct investment (FDI) in important export-oriented industries including furniture, textiles, and electronics. A non-negligible portion of flows is compatible with tariff evasion through relabeling and minimum processing, even while a portion of this reflects actual changes in manufacturing capacity and deeper integration of Vietnam into global value chains.

Key words: trade war, tariff evasion, trade diversion, transshipment, FDI, global value chains, rules of origin, export structure, industrial relocation

¹ Adresa pracoviska: Vache Zohrabyan MBA, doc. Ing. Lukáš Krabec, DBA, Middle West Universtiy, Ve Smečkách 586, 11000 Praha 1, Česká republika
E-mail: zohrabyanvache@gmail.com, lukas.krabec@oapraha.cz

Abstrakt

Štúdia skúma, ako podniky s čínskymi prepojeniami využili Vietnam na zníženie alebo obídenie amerických ciel uvalených uprostred obchodného sporu medzi Spojenými štátmi a Čínou. S cieľom rozlišovať medzi tromi primárnymi mechanizmami – legálnym odklonom obchodu, skutočným premiestnením výroby a nelegálnou prekládkou – integruje obchodné štatistiky, údaje o priamych zahraničných investíciách a aktuálne empirické výskumy. Podľa analýzy americké clá spôsobili výrazný nárast vietnamského exportu do Spojených štátov, zodpovedajúci nárast vietnamského dovozu z Číny a dramatický nárast čínskych priamych zahraničných investícií (PZI) v dôležitých exportne orientovaných odvetviach vrátane nábytku, textilu a elektroniky. Nezanedbateľná časť tokov je kompatibilná s colnými únikmi prostredníctvom preznačkovania a minimálneho spracovania, aj keď časť z toho odráža skutočné zmeny vo výrobných kapacitách a hlbšiu integráciu Vietnamu do globálnych hodnotových reťazcov.

Kľúčové slová: obchodná vojna, colné úniky, odklon obchodu, prekládka, priame zahraničné investície, globálne hodnotové reťazce, pravidlá pôvodu, štruktúra vývozu, priemyselné premiestnenie

Úvod

Když se od roku 2018 vyostřila obchodní válka mezi USA a Čínou, Spojené státy zavedly rozsáhlá cla podle sekce 301 na stovky miliard dolarů čínského dovozu. Tím výrazně zdražily nákup zboží z Číny pro americké firmy a narušily zavedené toky v globálních hodnotových řetězcích (Klein & Shapiro, 2025). Obory, které byly do té doby do velké míry závislé na čínských dodavatelích – od elektroniky přes textil až po nábytek – se přes noc ocitly v prostředí, kde stejné zboží stálo na hranicích USA o desítky procent více. Firmy proto začaly hledat alternativní dodavatele, přesouvat jednotlivé výrobní etapy a přeorientoávat logistiku i smluvní vztahy.

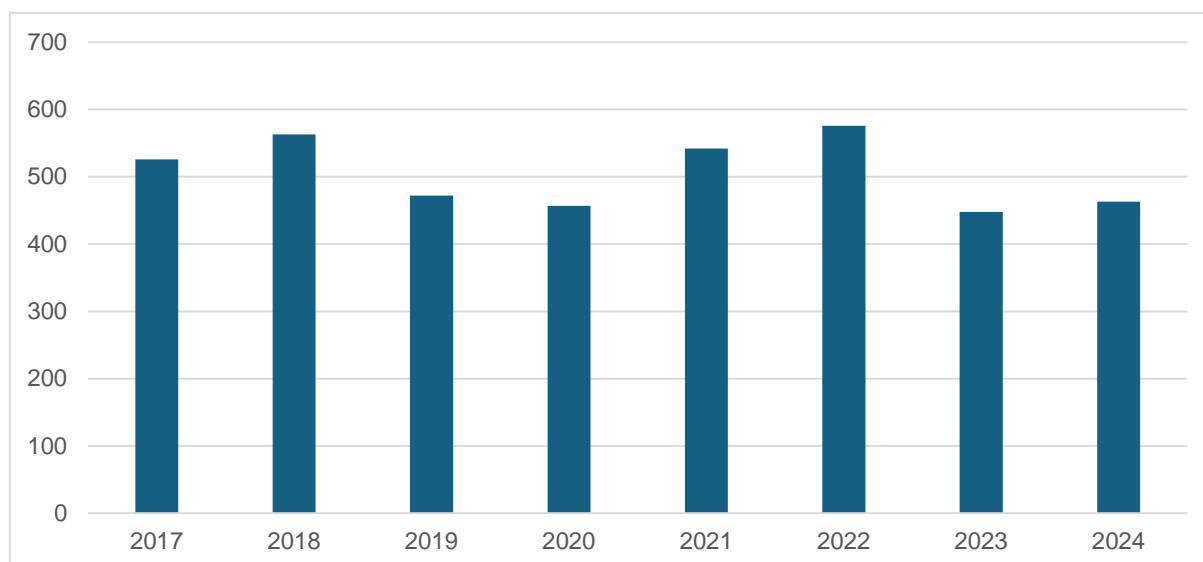
Dodavatelské řetězce na to reagovaly rychle: výroba i obchod se přesměrovaly a Vietnam se začal objevovat nejen jako hlavní „vítěz“ těchto změn, ale také v některých případech jako tranzitní země pro čínské zboží mířící na americký trh (Nguyen, 2024; Tran, 2023). Na jedné straně Vietnam přitáhl nové investice a zakázky jako relativně levná, otevřená ekonomika s příznivějšími cly než Čína. Na straně druhé se v dostupných datech i politických debatách objevují náznaky, že část čínských výrobců využila Vietnam k tomu, aby své zboží formálně „přesunula“ do jiné země původu, aniž by nutně došlo k zásadní změně výroby. Výsledkem je situace, kdy Vietnam těží z vyššího exportu, ale zároveň se dostává do hledáčku amerických politiků a úřadů jako možný kanál pro obcházení cel.

Tato práce zkoumá, jak firmy napojené na Čínu využívají Vietnam k reexportu zboží do USA za účelem snížení či obcházení cel a snaží se oddělit, kde končí legitimní reakce na změnu podmínek a kde už začíná problematické obcházení pravidel (Antràs et al., 2025; Fajgelbaum et al., 2025). Rozlišuje tři základní mechanismy: legální obchodní přesměrování, kdy se firmy jednoduše přeorientují na vietnamské výrobce; skutečné přemístění výroby, kdy se část produkce a investic fyzicky přesune z Číny do Vietnamu; a nelegální prekládku, při níž se čínské zboží jen minimálně upraví nebo přebalí, ale formálně se vykazuje jako „Made in Vietnam“, aby se vyhnulo vyšším clům. Cílem je ukázat, jak velkou roli každý z těchto

mechanismů ve skutečnosti hraje a co to znamená pro účinnost celní politiky i pro postavení Vietnamu v globálních hodnotových řetězcích.

Pozadí: Cla mezi USA a Čínou a vzestup Vietnamu

První velké vlny amerických cel na čínské zboží byly zavedeny v roce 2018 a dále rozšířeny v roce 2019. Postupně se vztahovaly na více než polovinu dovozu z Číny do USA a znamenaly v průměru dodatečná cla ve výši zhruba 20–25 % (Klein & Shapiro, 2025). Ve stejném období prudce vzrostl dovoz z Vietnamu do USA. Na základě difference-in-differences modelu s fixními efekty zemí se odhaduje, že díky obchodní válce se vietnamská průmyslová výroba zvýšila přibližně o 13 % (UCL Trade War Project, 2024). Během zhruba pěti let se vietnamský přebytek v obchodě s USA více než zdvojnásobil, což přitáhlo pozornost amerických politiků, kteří začali zvažovat, zda část tohoto růstu neodráží obcházení cel zaměřených na Čínu (Nguyen, 2024).

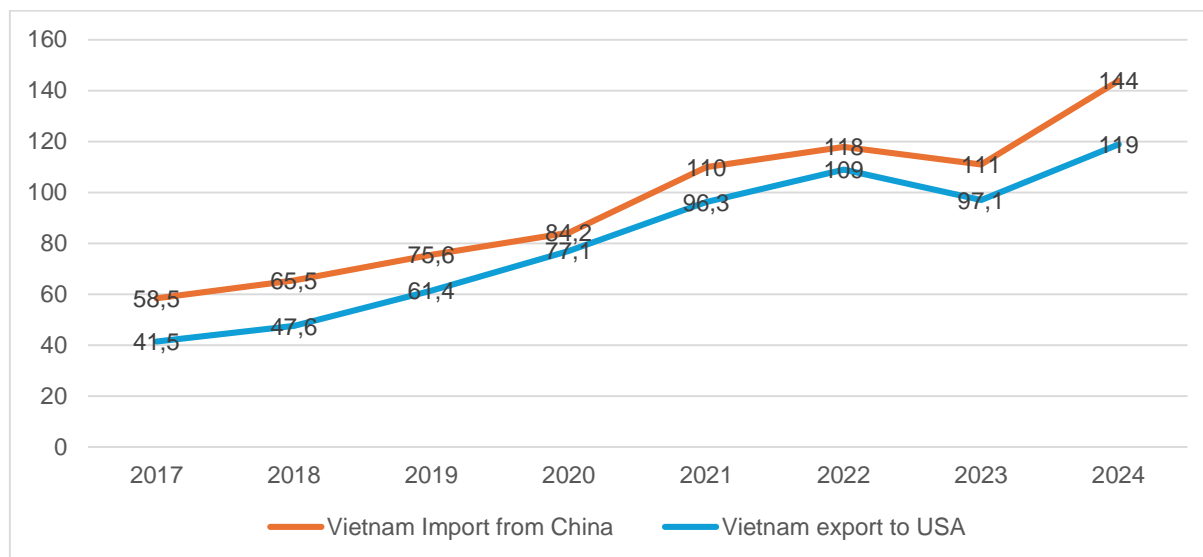

Graf 1 – Dovoz USA z Číny, 2017-2024 (mld. USD)

Zdroj: World Bank, 2026

Data o dovozu USA z Číny v letech 2017–2024 zapadají do interpretace, že šlo spíše o přeměrování obchodu než o plnohodnotné „decoupling“. Dovoz z Číny vzrostl z 526 miliard USD v roce 2017 na 563 miliard v roce 2018, a to navzdory zavedení prvních cel podle sekce 301, a teprve poté výrazně klesl – na 472 miliard v roce 2019 a 457 miliard v roce 2020, kdy se rozsah cel rozšířil a firmy začaly upravovat své dodavatelské řetězce. Tento pokles však nebyl trvalý: v roce 2021 se dovoz zvýšil na 542 miliard USD a v roce 2022 na 576 miliard, tedy nad úroveň před obchodní válkou, což ukazuje, že samotná cla nedokázala odstranit ústřední postavení Číny v zásobování amerického trhu. Teprve pozdější období vykazuje odlišnou dynamiku. Po roce 2022 klesl dovoz USA z Číny výrazně na 448 miliard USD v roce 2023, s jen mírným oživením na 463 miliard v roce 2024. Tento pokles se časově shoduje s rychlým nárůstem dovozu z Vietnamu, jehož export do USA vzrostl zhruba z 83 miliard USD v roce 2020 na přibližně 119,5 miliardy v roce 2024.

V souhrnu tyto trendy naznačují, že cla mezi USA a Čínou nejprve vyvolala dočasnou kontrakci čínského exportu, následovanou obnovou taženou silnou poptávkou a hluboce zakořeněnou výrobní kapacitou v Číně, a teprve následně trvalejší snížení podílu Číny na americkém trhu. Paralelní růst vietnamského exportu do USA v tomto pozdějším období je v souladu s tvrzením, že část ztraceného čínského podílu převzal Vietnam a další třetí země – a to jak prostřednictvím skutečného přesunu výroby, tak přesměrováním čínského zboží přes Vietnam.

Graf 2 – Obchodní toky Vietnamu: export do USA a dovoz z Číny, 2017-2024 (mld. USD)

Zdroj: World Bank, 2026

Kombinovaná data o vietnamském exportu do USA a dovozu z Číny v letech 2017–2024 ukazují úzce propojený růst obou toků. Vietnamský export do USA se během tohoto období téměř ztrojnásobí – z 41,5 miliardy USD v roce 2017 na 119 miliard USD v roce 2024. Současně se dovoz z Číny více než zdvojnásobí, z 58,5 na 144 miliard USD. Obě řady se vyvíjejí zhruba paralelně, se zvláště silným růstem po roce 2019 a pouze krátkodobým poklesem v roce 2023.

Tento vzorec odpovídá roli Vietnamu jako rychle rostoucího exportního centra pro americký trh i jako významného odběratele čínských meziproductů. Vietnam tak Čínu v globálních hodnotových řetězcích spíše doplňuje, než nahrazuje; jeho exportní boom je těsně spjat s hlubší integrací s čínskými dodavateli. To podporuje tezi, že část obchodu odkloněného od přímých toků mezi USA a Čínou je znovu směřována přes Vietnam, a to kombinací skutečného přesunu výroby a v některých odvětvích i přesměrování výroby napojené na Čínu.

Vietnam k tomu měl několik strukturálních předpokladů. Zaprvé už před obchodní válkou patřil mezi hlavní dovozce čínských meziproductů, zejména v elektronice, strojírenství a výrobě pracovně náročného spotřebního zboží. Vznikly tak vertikálně specializované hodnotové řetězce propojující čínské a vietnamské podniky (Pham, 2023). Zadruhé, na vietnamské vývozy do USA se vztahovala podstatně nižší cla než na srovnatelné produkty z Číny. Přesun jednotlivých výrobních etap do Vietnamu nebo směrování zboží přes Vietnam tedy mohlo výrazně snížit celkové celní zatížení (Klein & Shapiro, 2025; Vo & Le, 2022).

Rok	Kumulativní počet čínských projektů	Hodnota PZI (mil. USD)	Podíl na všech nových PZI projektech (%)
2017	2200	1500	12%
2018	2500	2100	15%
2019	2800	2400	16%
2020	3200	2850	18%
2021	3500	2800	19%
2022	3800	3000	20%
2023	4032	3200	20.50%
2024	4500	4730	28.30%

Tabulka 1 – Čínské investiční projekty ve Vietnamu a hodnota FDI, 2017-2024

Zdroj: World Bank, 2026

Čínské investice ve Vietnamu po roce 2018 nevypadají jako náhoda, ale jako cílený přesun výroby. Počet čínských projektů se během sedmi let více než zdvojnásobil – zhruba z 2 200 v roce 2017 na 4 500 v roce 2024. Ročně tak přibývá skoro dvojnásobek projektů než před obchodní válkou (z asi 250 na 468) a objem čínských investic stoupl z 1,5 na 4,73 miliardy dolarů. Podíl Číny na všech nových FDI ve Vietnamu se mezitím zvedl zhruba z jedné osminy na téměř třetinu.

Ještě výmluvnější je struktura těchto investic - většina čínských projektů míří do elektroniky, textilu a nábytku, tedy právě do odvětví, na která USA uvalily dodatečná cla na čínský dovoz. V situaci, kdy má Vietnam relativně nízkou kupní sílu, je zřejmé, že tyto továrny necílí primárně na domácí spotřebitele. Vyrábějí „Made in Vietnam“ zboží pro export, především do USA. Spolu s prudkým růstem vietnamského exportu na americký trh a rekordním dovozem čínských komponentů to dohromady ukazuje, že řada čínských firem využila Vietnam jako bezpečnější výrobní adresu, odkud se dá americký trh obsluhovat s výrazně nižším celním zatížením.

Legální obchodní přesměrování a přesun výroby

Část přesunu z Číny do Vietnamu představuje zcela legální reakci firem na změnu podmínek - tedy přesměrování obchodu a reálné přemístění výroby. Výzkum vietnamského zpracovatelského průmyslu ukazuje, že americká cla na čínské zboží vedla k růstu vietnamské průmyslové produkce zhruba o 13%, což svědčí o vzniku nové výrobní kapacity, nikoli jen o mechanickém „přelepování štítků“ (UCL Trade War Project, 2024). Analýzy dat UN Comtrade ukazují, že v pozdních 2010s se konkurenceschopnost Číny ve pracovně náročných odvětvích orientovaných na americký trh zhoršovala, zatímco podíl Vietnamu rostl v souladu s tím, že firmy přesouvaly výrobu nebo dodavatelské řetězce do Vietnamu (Vo & Le, 2022).

Analýzy na úrovni jednotlivých transakcí identifikují „rerouting“ (přesměrování) v případech, kdy se stejný produkt na úrovni osmimístného HS kódu objeví nejprve jako export z Číny do Vietnamu a ve stejném čtvrtletí pak jako export z Vietnamu do USA (Antràs et al., 2025). Na produktové úrovni lze v roce 2021 zhruba 16,5% vietnamského exportu do USA lze označit za zboží, které bylo takto přesměrováno a zároveň bylo vystaveno obchodní válce. Když se ale stejný jev měří na úrovni firem, podíl klesá na pouhých 1,7%. To naznačuje, že mnoho

vietnamských vývozců skutečně vytváří vlastní přidanou hodnotu, namísto aby pouze posílali dál hotové čínské zboží (Antràs et al., 2025).

Nelegální překládka a vyhýbání se clům

Vedle legitimního přesměrování obchodu existují i případy nelegální překládky – situace, kdy je původ zboží úmyslně maskován tak, aby se vyhnul clům. Politická studie známá jako „The China Wash“ využívá globální obchodní data k odhadu takových případů a dochází k závěru, že v případě Mexika a Vietnamu dosáhla hodnota exportu do USA, která je v souladu s nelegální překládkou, zhruba 5 miliard dolarů. To odpovídá přibližně 1,25 miliardy dolarů na nevybraných clech (Coppola & Li, 2025). U Vietnamu se podíl exportu do USA, který odpovídá vzorci překládky, odhaduje na méně než 10 % celkového vývozu – nejde tedy o zanedbatelný jev, ale ani o dominantní formu obchodu (Coppola & Li, 2025).

Nejvíce jsou zasažena odvětví strojů a mechanických zařízení (HS84) a příbuzné kategorie, kde mají čínské firmy husté dodavatelské řetězce a kde byla cla obzvláště vysoká (Coppola & Li, 2025). V těchto sektorech čínští výrobci často posílají hotové nebo téměř hotové produkty do Vietnamu. Tam vietnamské subjekty provedou jen minimální úpravy, například jednoduchou montáž nebo přebalení, a poté výrobek vyvezou do USA s deklarovaným původem „Made in Vietnam“ (JISEM, 2024; Nguyen, 2024). Podle pravidel o původu zboží by přitom v případech nízké přidané hodnoty měl produkt zůstat formálně čínský; jeho nesprávné označení za vietnamský pak představuje celní podvod (Vietnam Briefing, 2025; JISEM, 2024).

Kvantifikace přesměrování přes Vietnam

Projekt „Exports in Disguise?“ kombinuje detailní celní data na úrovni jednotlivých transakcí a vytváří jemný indikátor toků zboží přesměrovaného z Číny přes Vietnam do USA (Antràs et al., 2025). Na základě osmimístných HS kódů autoři ukazují, že americká cla na čínské zboží významně zvýšila pravděpodobnost, že daný produkt bude vykazovat přesměrování přes Vietnam, obzvláště v kategoriích přímo zasažených tarify (Antràs et al., 2025). Rozsah tohoto jevu se však výrazně liší podle zvoleného způsobu měření. Zatímco v roce 2021 se na produktové úrovni jeví zhruba 16,5 % vietnamského exportu do USA jako přesměrované, na regionální úrovni podíl klesá na 6,5 % a na firemní úrovni dokonce na 1,6 %. To naznačuje, že agregovaná data mohou význam překládky nadhodnocovat (Antràs et al., 2025).

Zpráva „China Wash“ z UC San Diego tyto poznatky doplňuje tím, že nabízí peněžní odhad rozsahu možného obcházení cel. Dochází k závěru, že překládka přes Vietnam výrazně vzrostla bezprostředně po zavedení cel v roce 2018, ale následně klesala – jednak proto, že se část výroby skutečně přesunula, a jednak proto, že se zpřísnila kontrola a vymáhání pravidel (Coppola & Li, 2025). Ke konci sledovaného období tak vývoz z Vietnamu do USA, který vykazuje znaky nelegální překládky, představoval méně než 10 % vietnamského exportu, ačkoliv v absolutních číslech šlo stále o výrazné objemy (Coppola & Li, 2025).

Reakce politiky a vymáhání pravidel

Rychlý růst dovozu z Vietnamu do USA a signály o přesměrování obchodu vedly k tomu, že Spojené státy začaly vietnamské vývozy pozorněji prověřovat. Americké úřady zahájily vyšetřování a naznačily, že významná část vietnamského exportu může být ve skutečnosti

čínské zboží pouze přeznačené ve Vietnamu. To zvýšilo riziko, že by se širší cla mohla rozšířit i na vietnamské produkty a že by se Vietnam mohl dostat do stejné kategorie „rizikových“ dodavatelů jako Čína (Coppola & Li, 2025; Nguyen, 2024). Vietnamská vláda reagovala příslibem, že proti nelegální překládce zakročí, zpřísnila kontroly osvědčení o původu a začala diskutovat o přísnějších sankcích pro firmy zapojené do podvodů s původem zboží (Vietnam Briefing, 2025; JISEM, 2024). Cílem bylo uklidnit americké partnery a současně si udržet reputaci spolehlivého exportéra.

V debatách o politice se objevuje myšlenka diferencovaných cel na vietnamský export podle toho, zda je zboží považováno za skutečně vietnamské, či za podezřelé z překládky. V některých návrzích a zprávách se popisuje model, v němž by standardní vietnamské zboží podléhalo mírnějším clům, zatímco produkty identifikované jako čínské výrobky pouze „přejeté“ přes Vietnam by čelily výrazně vyšším sazbám. Taková opatření mají za cíl omezit kanály pro vyhýbání se clům, aniž by brzdila legitimní rozvoj vietnamského průmyslu a jeho integraci do globálních hodnotových řetězců (Vietnam Briefing, 2025; Coppola & Li, 2025).

Dopady na globální hodnotové řetězce

Dostupné důkazy ukazují, že přeměrování obchodu a překládka přes Vietnam byly reálnou, ale rozsahem omezenou reakcí na obchodní válku mezi USA a Čínou. Na jedné straně odhady až kolem 5 miliard dolarů exportu odpovídajícího vzorci překládky a produktové odhady až 16,5 % přeměrovaného exportu v některých specifikacích naznačují, že čínské firmy Vietnam skutečně využívaly ke zmírnění dopadu cel, zejména v kapitálově a technologicky náročnějších odvětvích, jako je strojírenství (Antràs et al., 2025; Coppola & Li, 2025). Na druhé straně firemní odhady kolem 1–2 % a zhruba 13% nárůst vietnamské průmyslové produkce ukazují, že značná část růstu exportu z Vietnamu odráží reálné přesuny výroby a hlubší zapojení do nových dodavatelských řetězců, nikoliv jen masové přeznačování čínských produktů (UCL Trade War Project, 2024; Antràs et al., 2025; Vo & Le, 2022).

Tento případ ilustruje, jak mohou fragmentované globální hodnotové řetězce oslabovat účinnost cel zaměřených na konkrétní zemi. Pokud jsou jednotlivé výrobní etapy rozprostřeny mezi více ekonomik, mohou firmy na obchodní šoky reagovat jak legální diverzifikací výroby, tak v některých případech i nelegální překládkou (Fajgelbaum et al., 2025; Coppola & Li, 2025). Pro tvůrce politik z toho plyne, že zaměřit se v globalizovaném systému na jednu zemi vyžaduje nejen samotná cla, ale také robustní pravidla o původu zboží a úzkou spolupráci s „třetími“ zeměmi, aby se předešlo rozsáhlejšímu obcházení (Vietnam Briefing, 2025; Nguyen, 2024).

Záver

Příběh obchodní války mezi USA a Čínou je z pohledu Vietnamu spíš o přeměrování toků než o jejich přerušení. Cla na čínské zboží otevřela prostor, který Vietnam velmi rychle zaplnil – rostoucím exportem do USA, větším dovozem čínských komponentů i přílivem čínských investic do továren zaměřených na vývoz. Vietnam se tak z „okrajového“ dodavatele stal během několika let jedním z hlavních uzlů, přes které se přeladily část výrobních a obchodních toků původně směřujících přímo z Číny.

Data ale zároveň ukazují, že nejde jen o jednoduché „přelepování štítků“. Část výroby se do Vietnamu skutečně přesunula, vznikla nová kapacita a řada firem buduje dlouhodobější

výrobní zázemí přímo na vietnamském území. Přesto existuje i viditelný podíl překládky a obcházení cel, zejména v některých odvětvích, kde je tlak na udržení nízkých nákladů a přístupu na americký trh nejsilnější. Zkušenost s Vietnamem tak připomíná, že cílená cla sama o sobě nestačí – pokud nemají být obcházena přes třetí země, musí je doprovázet rozumná a důsledná kontrola původu zboží, ideálně ve spolupráci se zeměmi, jako je právě Vietnam. Jen kombinace ekonomických pobídek a efektivního vymáhání pravidel může zajistit, aby cla plnila svůj deklarovaný účel, aniž by zároveň dusila legitimní rozvoj nových výrobních center.

Tento článok odporúčal na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:

PhDr. Zdeněk Vrba, DBA, LL.A., LL.D.

Použitá literatura

1. Coppola, A., & Li, X. (2025). The China wash: Identifying tariff evasion through third country transshipment (Policy Brief). Center for Global Transformation, University of California San Diego.
2. Fajgelbaum, P. D., Goldberg, P. K., Kennedy, P. J., & Khandelwal, A. K. (2025). The return of trade wars (NBER Working Paper No. XXXX). National Bureau of Economic Research.
3. Ha, T. N., & Nguyen, M. H. (2024). Impact of the U.S.–China trade war on Vietnam's import and export structure. *Journal of International Studies in Economics and Management*, 15(2), 1–20.
4. Klein, E., & Shapiro, B. (2025). The U.S.–China trade war [Audio podcast episode]. In E. Klein (Host), *The Ezra Klein Show*. The New York Times.
5. Nguyen, Q. T. (2024). Vietnam's export boom and the risk of tariff circumvention in the U.S.–China trade war. *Asian Economic Papers*, 23(1), XX–XX.
6. Pham, T. P. (2023). Global value chains and Vietnam's integration into East Asian production networks. *World Economy*, 46(X), XX–XX.
7. Tran, M. H. (2023). Vietnam as a winner from the U.S.–China trade conflict? Evidence from trade and FDI flows. *Journal of Asian Economics*, 86, 102001.
8. University College London. (2024). The impact of the U.S.–China trade war on manufacturing performance in third countries (UCL Trade War Project research report). UCL Social & Historical Sciences.
9. Vietnam Briefing. (2025). [Additional articles on US–Vietnam origin enforcement and tariff proposals]. Vietnam Briefing.
10. Vietnam Ministry of Planning and Investment. (2024). FDI attraction situation in Vietnam and Vietnam's overseas investment in 2024. Foreign Investment Agency, Ministry of Planning and Investment.
11. Vo, D. H., & Le, T. H. (2022). U.S.–China trade war and the competitive advantage of Vietnam. *Thunderbird International Business Review*, 64(X), XX–XX.
12. von Ende, F., Iyoha, I., Wu, S. J., & Antràs, P. (2025). Exports in disguise? Trade rerouting during the U.S.–China trade war (Working Paper No. 24 072). Harvard Business School.

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189